

Propovijed kardinala Vinka Puljića, nadbiskupa metropolita vrhbosanskog

Sveta misa na Memorijalnom groblju žrtava iz Domovinskog rata u Vukovaru, 18. studenog 2020.

Draga braćo u biskupstvu, draga braćo misnici, poštovani redovnici i redovnice, draga braćo i sestre u kraljevskom svećenstvu!

Danas, nakon devet godina, ponovo predvodim ovu Misu i slavim je s istim osjećajima vjere. Ovdje biti prisutan, znajući što se dogodilo, ne može se bez posebnih drhtaja srca i osjećaja duše. Spontano se u srcu budi poštovanje i osjećaj pouzdanja u Boga. Na poziv đakovačko-osječkog nadbiskupa i metropolita mons. Đure Hranića rado sam prihvatio slaviti ovu Svetu misu u skladu sa suradnjom nas dvojice nadbiskupa i naših mjesnih Crkava, ali još više iz pijeteta prema ovim nevinim žrtvama u povodu 29. obljetnice njihova stradanja. Po njima je ovaj grad Vukovar postao simbol bola, ali i hrabrosti i vjernosti za slobodu čovjeka, naroda i Domovine. Ovdje posebno izražavam osjećaje solidarnosti sa svima koji su ranjeni gubitkom svojih najbližih.

U prvom redu došli smo moliti za duše svojih pokojnika. Ta nas molitva treba pročistiti od svake gorčine i negativnih naboja, koji se, po ljudsku, olako javljaju na ovim mjestima stradanja. Došli smo izraziti dužno poštovanje svim ovim žrtvama. Tim poštovanjem želimo čuvati dužno sjećanje na njih, ali i na cijenu slobode, koju mi danas živimo i izgrađujemo. Time ćemo obnoviti vrjednovanje življenja sadašnjosti. Vidimo da javno mnijenje i politička „prepucavanja“ guraju te plemenite osjećaje i pamćenje u zaborav.

Da bi čuvali pročišćeno pamćenje i stvarali ispravne preduvjete suživota, potrebno je imati hrabrosti svaku stvar nazvati pravim imenom i činjenice promatrati kroz uzroke i posljedice. Bez istine i pravde nema stabilnog mira ni vraćanja povjerenja. Mržnja, čiji su plodovi ovi zločini, ne smije imati glavnu riječ. Da bi došlo do praštanja, valja priznati zločin. Zato molimo za sve zločince da ih Bog takne u srcu i baci na koljena te postanu svjesni svojih zločina. Jedna majka, plačući za sinom, moli Boga da ne da miran san onome koji je ubio njezinog sina dokle god se ne pokaje za svoj zločin.

Iz vjere treba stvarati klimu suživota, praštanja, pomirenja i vraćanje povjerenja. Izgradnja mira počiva na temeljima istine. Ne može se graditi proces pomirenja i povjerenja bez nutarnje katarze, koja se oslanja na Isusove riječi iz Evanđelja: „Istina će vas osloboditi“ (Iv 8, 32). Tko ne želi istinu, taj staje iza zla koje brani i tako podržava negativni naboj među ljudima. Taj nije graditelj mira nego širitelj zla. Nijedan se zločin ne smije braniti. Tko se od zločina ne distancira, taj postaje sudionik i sukrivac zločina. To vrijedi i za pojedinca i za zajednicu.

Zato prikazujemo ovu svetu Misu Kristu, Kralju mučenika, liječeći svoje rane u Kristovim ranama, tražeći utjehu i snagu u Kristovom križu. To je proces oslobađanja od svakog otrova, od svake mržnje i svake osvete, jer snaga križa pobjeđuje u srcima vjernika. Krist je mir naš. U središtu naše komemoracije u ovim tjeskobnim vremenima COVIDa-19, jest susret s Uskrslim Kristom koji je zlo pobijedio i nama postao naš mir u srcu i u savjesti, da bi mogli graditi mir među nama.

Unatoč snazi i moći laži, koja se služi svim sredstvima da izvrne i mitski prikaže prošlost, mi vjerujemo u pobjedu istine. A Krist je, odgovarajući jednom od svojih apostola, za sebe rekao: „Ja sam Put i Istina i Život: nitko ne dolazi Ocu osim po meni“ (Iv 14,6). Krist je naš put ako prihvaćamo svoj križ, križ svoga naroda i hrabro za Isusom hodimo. Iako smo često razapeti, snagom vjere možemo praštati i u srcu slobodu osvajati ne nijećući istinu. Ako slijedimo Isusa, moramo istinu upoznati, istinu naviještati i istinu svjedočiti. Važno je i tu istinu budućim pokoljenjima prenijeti.

Sada bi pojedini željeli da se piše nekakva povijest u kojoj bi se relativizirala stradanja, jer tobože treba graditi povjerenje i stabilizaciju u regiji. Sjećanje na ove žrtve nije u službi huškačke mašinerije, kakva je vođena pred domovinski rat, nego je čuvanje vlastitog dostojanstva kojim se gaji ljudsko i vjerničko poštivanje nevinih žrtava.

I danas smo iznenađeni da nekima smeta kada s poštovanjem pamtimo žrtve čiji su životi ovu grudu posvetili svojom krvlju, znojem i suzama. Zar smo olako prihvatili da nam ogade zemlju na kojoj smo se rodili i rasli pa s nje bježimo i ostavljamo je pustu i prepuštamo je drugima? Kako da na mlađe naraštaje prenesemo vrednovanje žrtava onih koji su život dali za ovu grudu i pomognemo

budućim pokoljenjima da ovdje vide svoju budućnost? Učeći ih da Isusa prihvate u svoj život i prepoznaju da je Krist Put, Istina i Život. Ne dajmo iščupati iz svoga srca i naše vjere Krista uskrsloga koji nas poziva da uzmemo svoj križ i da ga slijedimo. Učimo riječima i djelom buduće generacije kako se živi s Kristom i kako se pobjeđuje u njegovoj Istini.

Nitko nema pravo - ni moćnici ovoga svijeta, ni pojedini domaći i svjetski mediji - dirati rane i bol onih koji krvare radi gubitka svojih najbližih. Nitko nema pravo vrijeđati žrtve onih koji su svoju krv pa čak i dijelove svoga tijela ugradili u tu grudu. Ta gruda, koju Domovinom zovemo, posvećena je tolikim žrtvama. Ako to ne znamo poštivati, onda u nama nema ni ljudskog, ni vjerničkog niti nacionalnog dostojanstva. Ovim ne želim izazivati gorčinu ni mržnju, a pogotovo ne osvetu, nego jasno reći da pravi dijalog, koji vodi pomirenju, počiva na prihvatanju istine. Znajmo svoje korijenje upoznati, poštivati i na toj stvarnosti graditi sadašnjost i ostaviti istinske vrjednote budućim pokoljenjima.

Nije sramota zaplakati u svojoj boli, ali ta bol nas ne smije zaslijepiti nego nam pomoći da nadu u srcu i u životu nosimo. Znamo da je Isus toliko volio svoj grad Jeruzalem da je nad njim ljudski zaplakao jer je njegovim stanovnicima želio donijeti spasenje. Kada vidimo koliko se bezdušnosti nadvija nad ovom grudom, koju Domovinom zovemo, srce nam ponovo krvari i suze ponovo naviru. U svemu tome smo zahvalni Isusu uskrsnom koji nas jača da se suočimo sa svim lažima, s brojnim interesima i tolikim „tvornicama“ nesloge. Ako ne znamo iz svojih korijena rasti, razjedinit će nas sile koje uživaju u našoj neslozi i podijeljenosti.

Nama ne treba mitologija niti lažna ideologija o Domovini. Mi trebamo u stvarnosti prepoznati sebe i svoje korijenje. Zato iz vjerničkog srca, puni pouzdanja u Boga, dižemo glas protiv svakog manipuliranja žrtvama rata. Mi ne trebamo umnažati broj žrtava da bi pridobili svjetsku naklonost kao što to pojedini nameću u javnosti. Previše je i ova brojka stradalih koja nas je ovdje okupila. Ne trebamo samilost velikih koji ne znaju prepoznati boli malih. Mi moramo sami sebe vrjednovati, svoje voljeti i iz toga graditi poštivanje drugih i drugačijih. Ničije žrtve ne želimo ignorirati. Ali imamo pravo čuvati dužno poštovanje prema žrtvama onih koji svoj život i žrtve ugradiše u ovu zemlju koju Domovinom zovemo.

Domovina se samo iz ljubavi čuva i gradi, a upravo to mi želimo. Zato nas boli svaka nezdrava klima kojom se truje naš narod i remete međunarodni odnosi. Ne smijemo sebe nijekati pod izgovorom da želimo biti pacifisti.

Stojeći ovdje s dubokim poštovanjem prema žrtvama – ubijenima ili ranjenima na tijelu, duši i u srcu - obavljamo zavjet za našu povijest, za naš narod, za našu vjeru, za našu kulturu i za našu budućnost.

Ovi mrtvi, koji život položiše, kao da nam poručuju: volite život i ne bojte se života! Tko nije kolijevku, nije budućnost svoga naroda. U našu narodnu povijest utkano je Evanđelje i krštenje koji su protkali svu našu povijest i kulturnu baštinu. Kao da nam oni odavde poručuju: ne bojte se Isusa! Kao da čujemo riječi sv. Ivana Pavla II.: *Širom otvorite vrata Kristu* da nam On očisti savjesti i srce i oslobodi dušu kako bi se ponovno vratili sloga i zajedništvo. Tako ćemo vratiti povjerenje u sebe i biti vjerodostojni pred svima koji smatraju svojim pravom, pod krinkom demokracije, nijekati naš ponos i naše biće. Vidimo da tamo, gdje je nametnuta iskrivljena demokracija, ima sve manje kršćana ili ih je u potpunosti nestalo.

Mi moramo gnijezdo naše budućnosti – a to obitelj - ponovo doživjeti kao gnijezdo ljubavi, školu vjere i ljudskosti, gnijezdo koje jamči budućnost narodu i Crkvi.

Kao da nam ovi pokojni poručuju: ako poštujete našu smrt, znajte ispravno živjeti i ne gazite svoje svetinje koja vam dušu jačaju. Dan Gospodnji i nedjeljna Misa su izvor životnosti. Ne smijemo dozvoliti da u ime iskrivljene demokracije, koliko god je nazivali slobodom, gazimo Božje, moralne i naravne zakone.

Okupljeni na ovoj grudi, natopljenoj krvlju nevinih žrtava, došli smo nadahnuti se životom onih koji su platili tu najvišu cijenu. Oni su dali život da bi mi mogli u miru živjeti životom ljubavi, sloge i razumijevanja poštujući prvu i najveću Božju zapovijed: „Ljubi Gospodina Boga svojega svim srcem svojim, i svom dušom svojom, i svim umom svojim“ (Mt 22,37) i onu njoj jednaku: „Ljubi bližnjega kao samoga sebe“ (Mt 22,40). Svi razgovori i dogovori moraju počivati na uzajamnom poštivanju i vrednovanju. Što ne želim da meni drugi čini, ni ja ne želim činiti drugima i obratno.

Krist uskrsli je naša nada. Iz vjere u njega smo došli iskazati poštovanje ovim i svim žrtvama te istinski vjerovati u pobjedu dobra i svjesno se opredijeliti na stranu dobra.

Amen!